

1779,5
24

DISSERTATIO IN AVGVRALIS IVRIDICA
DE
IVRE MARITI CIRCA
ALIENATIONEM
DOTIS,

Q V A M

ANNVENTE ILLVSTRI ICTORVM SENATV
IN ALMA ET PERANTIQVA ELECTORALI ACADEMIA
ERFVRENSI
P R A E S I D E
FACVLTATIS IVRIDICAE DECANO,
DN. RVDOLPH. CHRISTOPH.
HENNE, ICTO,

EMINENTISSIMI AC CELSISSIMI PRINCIPIS ELECTO-
RIS MOGVNTINI CONSILIARIO REGIMINIS, FACVL-
TATIS IVRIDICAE ET IVDICII PROVINCIALIS ADSES-
SORE, NEC NON CODICIS ET IVRIS FEVDALIS
PROFESSORE ORDINARIO

AD GRADVM DOCTORIS IN VTROQVE IVRE
LEGITIME CONSEQVENDVM,

IN AVDITORIO IVRIDICO COLLEGII ANSELMINI
DIE XXVII MAII MDCCCLXXIX.

ERVDTORVM EXAMINI PVBLICO SVBMITTET,

A V C T O R

CAROLVS EMANVEL BADER,

ERFVRTENSIS.

ERFORDIAE,
STANNO HENRICI RVDOLPHI NONNII,
ACAD. A TYP.

DISSERTATIO IN AURIGVALLIS IVRIDICA
DE
IURE MARITIMO CIRCA
ALLENATIONEM
DOTIS

IN ALMA ET BEROLINENSIS ELECTORALI ACADEMIA
PUBLICE
PRAEFATA

DR. RUDOLPHI CHRISTOPHI
HENNE

AD GRADUM DOCTORIS IN AURIGVALLIS
PRAEFATAE ACADEMIAE
PUBLICE
CONFERENDUM
DIE XXII. MENS. APRILIS. MDCCCLXXI.
PRAEFATAE ACADEMIAE
PUBLICE
EXAMINATAE
A
P. O. T. O.
CAROLVS EMANUEL BADER

STABO MENICH RUDOLPHI MÖLLER
ERROR DIE
ADH. A. LXV.

CONSPECTVS DISSERTATIONIS,

PROOEMIUM INSTITVTI RATIONEM
EXPONIT.

§. I. **A**git de variis dotis significatibus.

§. II. Ipsam rem dotalem hic significari, tradit.

§. III. De dominio dotis marito competente, tractat.

A 2

§. IV.

§. IV. Quid circa alienationem dotis jure antiquo obtinuerit, enarrat.

§. V. Prohibitionem alienationis dotis marito lege Julia introductam fuisse, demonstrat.

§. VI. Ad quæ prædia pertinuerit lex Julia, docet.

§. VII. Sub alienatione omnes species translati vel neglecti juris realis comprehendit, probat.

§. VIII. Hanc prohibitionem effectum domini tollere, animadvertit.

§. IX. Quare lex Julia dicatur ambulatoria, investigat.

§. X. Validam esse alienationem, fundo dotali æstimato venditionis causa dato, continet.

§. XI.

- §. XI. Validam etiam esse illam, marito justo titulo fundum
dotalem finito matrimonio, lucrante.
- §. XII. Nec minus si alienatio sit necessaria.
- §. XIII. Vt & si consensu illius facta sit.
- §. XIV. An valeat alienatio muliere consentiente? inda-
gat.
- §. XV. Quid juris sit, circa alienationem jure hodierno?
monet.
- §. XVI. Quid juris sit, jure Canonico? disquirat.
- §. XVII. Requisita, ut alienatio jure Canonico valida sit,
complectitur.
- §. XVIII. Juris Saxonici sancita hac de re, manifestat.

§. XIX. Quid juris sit circa alienationem rerum mobilium, observat.

§. XX. Quid juris sit circa nomen in dotem datum, significat.

§. XXI. An marito parata pecunia in dotem data, libera de ea competat, dispositio, animadvertit.

DISSER.

DISSERTATIONIS

DE

IVRE MARITI CIRCA ALIENATIONEM DOTIS

PROOEMIUM.

Varia quidem sunt jura, quæ marito circa dotem competunt; unum autem tantum, illud nempe quod de alienatione agit, scopo meo inservire, ex titulo apparet. Scio equidem, hancce materiam in omnibus fere commentariis ad digesta in titulo de fundo dotali illustrari; quum autem
in

in quolibet eorum unus vel alter casus tantum speciatim tractetur, haud inutile credidi fore, si hanc materiam ex professo tractarem, & exceptiones a regula a se invicem distinguerem, ut eo modo appareat, in quibus casibus marito libera facultas alienandi competat, nec ne. Quidam Icti, præcipue Belgici HVBER & GROENEWEGEN, usum huius argumenti quidem plane in dubium vocarunt, quorum argumentis tamen satisfacit Illust. STRYCKIUS in usu moderno *tit. de fundo dotali §. 2.*

§. I.

Dos in jure nostro varios significatus quidem habet, sed hic de eo, ubi ad nuptias refertur, ago ubi potissimum triplici modo sumitur, & quidem 1) pro promissione dotis, titulo vel causa, sic mutus, surdus, cæcus, dotis nomine obligari dicitur, & justissimus titulus usucapionis habetur, qui est pro dote. *) 2) Denotat ipsam rem dotalem sive in dote datam. Germanice Brautschaf, Mitgift. **) 3) Denique ipsum jus in re dotali constitutum. ***)

*) L. 73. pr. de jure dor. §. 40. in fine I. de rer. divis. tot. titulus P. pro dote.

(** L.

***) L. 41. D. soluto matrimonio.

****) tot. titl. D. & C. de jure dotium.

§. II.

Quum hic de alienatione dotis sermo sit, statim apparet; dotem hic in secundo significati, nempe pro ipsa re dotali, sumi, & in eo definiri potest, quod sit substantia marito ad sustinenda matrimonii onera tradita. Ex dictis autem constat, quod dos matrimonii accessorium sit, & bene concludi possit, ubi nullum matrimonium, ibi nulla dos, & ubi matrimonium consistere nequit, nec dos intelligitur *); minime autem vice versa quum etiam matrimonium sine dote consistere possit, hinc nulla dote a patre promissa eam gener. soluto matrimonio etiam petere nequit.

*) L. 3. D. de jure dotium.

§. III.

Matrimonio cum dote constituto, hæc mariti fit, & dominium ejus in eum rransfertur, nam causa dotis est habilis ad hoc transferendum. *) Dominium dotis non solum leges marito adjudicant, **) sed patet etiam ex ipsa prohibi-

B

tionem,

tione, vi ejus ei dotem alienare haud licet; si enim non dominus esset, jure communi alienandi jus haud habet, & speciali prohibitione haud indiget. Vxor autem etiam domina dotis est, nam habet rei vindicationem, quæ tantum domino competit, ***) nec obstat huic duplici dominio regula: duorum in solidum dominium vel possessionem esse non posse. a) Icti enim intuitu dotis duplex statuunt dominium, civile, quod marito, & naturale, quod uxori competit, & hoc etiam in legibus fundatum est, dicitur enim: dotem naturaliter in dominio uxoris permanere, & sola legum subtilitate in maritum transire. b) Dominium uxoris durante matrimonio quiescit, eo autem soluto, quin etiam eo durante, si maritus ad inopiam vergit, statim reviviscit, ita ut uxor fundum alienatum a quocunque possessore vindicare possit; licet maritus ei in vindicatione adfistere nequeat, nec pretium restituit, nisi tantum, quantum in ejus rem fuit versum; nec ad reliqua mariti bona ablegari potest, licet sint sufficientia c); nec ei denique exceptio præscriptionis obstat, quum dominium ejus durante matrimonio quiescat, & non valenti agere nulla currat præscriptio. Ex dictis nunc apparet, marito & uxori dominium non in solidum, sed diversâ potius ratione competere, & proinde allegatam regulam plane non obstat,

*) S.

*) §. 40. I. de rerum divisione.

**) pr. I. quib. alien. lic. vel non.

***) L. 3. C. de rei vindicatione.

a) L. 5. §. final. D. Commodati vel contra.

b) L. 30. C. de jure dotium.

c) Illust. Leyfer in med. ad D. spec. 311. med. 12.

§. IV.

Quum maritus dominus sit, (§. antec.) ei etiam omnia jura domini competere debent, quod etiam jure antiquo in alienatione locum habuit, ubi marito libera potestas alienandi res dotales competeat, ita ut eam oppignorare, donare, legare, & quocunque alio modo in alterum transferre possit. Quum autem hoc factu mulieres sæpe indotatae redderentur, reipublicæ autem interfit, mulieres dotes salvas habere, *) & divortia apud Romanos admodum frequentia erant, quemadmodum ratio prohibitionis donationis inter virum & uxorem docet, **) hæc libera potestas alienandi certis limitibus est circumscripta, de quibus in sequentibus dispiciamus.

*) L. 2. D. de jure dotium.

**) L. 2. D. de donation. inter vir. & uxorem.

§. V.

Lege Julia de adulteriis primo statutum est, ne maritus fundum dotalem italicum invita muliere alienet. Diversa erant capita legis Juliae, unum inter haec dicebatur de fundo dotali. *) Haec lex non tantum ad maritum pertinet, sed etiam ad omnes, qui in locum ejus succedunt, sive titulo universali, sive particulari; **) quin etiam ad sponsum ***), qui res sibi ex causa dotis traditas nondum matrimonio secuto vult alienare. Ratio hujus extensivae interpretationis est sine dubio favor dotis, quippe qui permagnus est, quemadmodum ex multis aliis prerogativis, quae passim in jure nostro occurrunt, ut e. g. actio pro dote repetenda sit bonae fidei, a) actio ex stipulatu mulieri indistincte competat, & praesumatur stipulationem fecisse, b) mulier pro dote intercedens Senatus Conf. Vellejano & Authentica, si qua mulier, uti nequeat, c) &c. intelligi potest.

*) L. 1. ff. de fundo dotali.

L. 1. §. 1. L. 2. D. eodem.

***) L.

***) L. 4. D. eodem.

a) §. 29. I. de actionibus.

b) L. unica §. 6. & 13. C. de rei uxor. actione.

c) L. 12. & ult. C. ad Senatus-C. Vellej.

§. VI.

Licet lex Julia plenissime interpretanda sit, tamen ad prædia Juris Italici, i. e. quæ sola erant res Mancipi, tantum pertinuit, & alienatio etiam subsistit, si consentiente muliere fiat. Quum autem eo modo nihil de prædiis provincialibus dispositum erat, & mulieres facile ad consensum adduci poterant, IUSTINIANVS motus est, ut hanc prohibitionem non solum ad omnes res immobiles & sic etiam ad prædia provincialia extenderet, *) sed etiam statueret, ut neque obligatio neque alienatio fundi dotalis nec consentientibus mulieribus subsisteret, addita ratione, ne sexus muliebris fragilitas in perniciem substantiæ earum converteretur. **) Licet enim maritus ejusve heredes soluto matrimonio de dotis restitutione, quin etiam de ejus deterioratione, teneantur, melius tamen est, uxorem rem dotalem salvam habere, quam in personam agere. ***)

*) L. unic. §. 15. C. de rei uxor. actione, pr. I. quib. alienare licet vel non.

**) pr. I. quib. alien. licet vel non,

***) L. 5. D. de suspectis tutor. L. 25. D. de regulis juris.

§. VII.

Alienatione fundi dotalis interdicta omnes ii casus etiam prohibiti censentur, quibus quaedam species juris realis negligitur, vel in alterum transfertur, quum alienatio in sensu latiori sumta omnes eos casus sub se comprehendat *). Impedit igitur non solum translationem domini, sed etiam remissionem servitutis dotali liprædio debite, & impositionem novæ servitutis **) oppignorationem, quid, quod hæc arctius prohibita censetur, alienatione strictè sumta, quum jam ante constitutionem IUSTINIANI, nequidem volente muliere, subsisteret ***). Prohibita etiam est denique sub alienatione præscriptio fundi dotalis, ita ut, marito usucapionem ejus patienti imputetur, quum eam impedire neglexerit, quod tamen facere potuisset; exceptio tamen est, si præscriptio longi temporis, antequam fundus in dotem constitueretur jam incepta sit, & ad eam absolvendam paucissimi dies tantum superfuerint, tunc nihil marito imputari potest,

potest, quum ex lapsu modici temporis negligentia haud praesumatur. a)

*) L. 28 D. de verbor. significat. L. ult. de reb. alienandis.

**) L. 5. D. de fundo dotali.

***) pr. I. quib. alien. licet vel non.

a) L. 16. D. de fundo dotali & Gothofredus in not. ad dictam Legem.

§. VIII.

Hæc prohibitio de non alienando fundo dotali quam maxime igitur, liberam facultatem mariti circa res dotales restringit, quum præcipuum effectum dominii tollat. Licet autem juris naturalis sit, ut dominus de re sua libere disponere possit, & hoc etiam jus civile agnoscat, ibi enim dicitur: *nihil tam conveniens esse naturali æquitati, quam voluntatem domini volentis rem suam in alium transferre, ratam haberi*) & *quemcunque esse rei suæ moderatorem & arbitrum.*) Princeps tamen hunc effectum ex supereminenti dominio, quod ipsi in bona civium competit, quoties salus reipublicæ exigit, tollere potest, ut passim fieri etiam videmus, e. g. ut in penuria frumenti venditio extra territorium prohibeatur; hinc etiam quidam Icti in definitione dominii, dicentes,

centes, quod sit facultas de re corporali libere disponendi eamque vindicandi, addunt verba: *nisi lex vel conventio obstat.* ***)

*) §. 40. I. de rerum divisione.

**) L. 21. C. Mandati.

***) Heineccii institut. §. 335. Huber præf. ad I. tit. de rer. divis. §. 13.

§. IX.

Lex Julia autem in Lege 10. D. de fundo dotali dicitur ambulatoria, licet hæc lex ad Leg. antecedentem se referat, & intuitu hujus ambulatoriam esse, dicat, puto tamen ex eo etiam ita dici posse, quia varii casus dantur, ubi marito liberrima alienandi facultas competit, quos seorsim investigabimus. Huc autem primo pertinet, si res æstimato venditionis causa in dotem traditæ sunt, tunc enim res dotales non in specie restituendæ sunt, sed sufficit, si pretium illarum restituatur, quum maritus non debitor speciei sit; *) nisi mulier electionem sibi reservaverit, an rem an pretium velit repetere, tunc enim maritus illam alienare nequit, licet prædia æstimata sint. **) Idem etiam est, si æstimatio taxationis causa facta censetur, ut finito matrimonio meliorationes

tionem eo melius definitur possint, nihilominus autem in specie fundus restituendus est.

*) L. 5. & 10. C. de jure dotium.

**) L. 1. C. de fundo dotali.

§. X.

Si autem æstumatio indistincte facta sit, ita, ut non constet, an venditionis, an taxationis gratia, quidnam in dubio sit præsumendum, quaritur? Ex Lege 5. & 10. C. de jure dotium colligi quidem potest, quasi venditionis causam semper subesse, quoties æstumatio simpliciter facta est, inde etiam *Illustr.* HOPPIVS in commentario ad I. titl. quibus alienare licet, vel non pag. 339. sistit regulam; in quocunque actu agitur de dominio transferendo, ibi æstumatio rei adjecta facit venditionem i. e. dominium & jus alienandi transfert; hæc regula in dotis datione locum habere eo magis videtur, quum sit causa habilis ad transferendum dominium. Quum autem animus transferendi dominium haud facile præsumatur, semper æstumatio taxationis gratia censenda est, si alia conjectura capi potest, licet expressis verbis in conventionem haud contenta sit. *) Si mulier igitur sibi electionem reservaverit, an rem an pretium vel

C

repe-

repetere, semper taxationis causa æstumatio subest. Nec nocet uxori æstumatio venditionis causa, si illa infra justum pretium est.

*) Illustr. Leyser sp. 311. m. 10. ubi res præjudicio confirmata est.

**) Illustr. Leyser ibid. m. 11. etiam præjudicium allegat.

§. XI.

Valida etiam est alienatio fundi dotalis, 2) si maritus eum finito matrimonio vi testamenti, statuti, pacti, donationis mortis causa vel alio modo heratur; *) nam marito vindicare volenti, & proprium suum factum impugnanti, obstat exceptio rei venditæ ac traditæ, quippe quæ eo melius ei opponi potest, quum de evictione teneatur, ***) qui autem de evictione tenetur, eundem agentem multo magis repellit exceptio. Nec obstat regula juris: *Quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere;* ***) nam distinguendum est inter id, quod ab initio absolute & simpliciter invalidum est, & id, quod secundum quid vitiosum est, illud nullo tempore & nullo facto, bene vero hoc convalescere potest; & sic etiam hic feres habet, nam intuitu mariti statim ab initio perfecta obligatio adest, & respectu

specu mulieris tantum inefficax est; obligatio mariti tam diu durat, usque dum proprium ejus jus resolvatur, hoc autem casu non existente & jure suo ex post facto potius confirmato, nunquam etiam ab obligatione sua recedere potest.

*) L. 17. D. de fundo dotali.

**) L. 17. D. de eviſtionibus.

***) L. 29. D. de reg. juris.

§. XII.

Alienatio etiam permilla est, 3) si est necessaria, utpote ob urgens aes alienum mulieris, quod aliter ac distractione rerum dotalium extinguere nequit, certe consentiente muliere alienatio fieri potest, minime autem ob aes alienum mariti, quippequod de suo dissolvere debet *). Sic etiam, si praedium commune in dotem datum sit, maritus provocationem ad divisionem declinare nequit, licet ipse provocare nequeat. ***) Ad necessarias alienationes refertur quoque, si maritus damni infecti nomine non cavet, & vicinus in possessionem missus sit, & deinde ex secundo decreto dominium in eum translatum est. ***) Hoc quidem paradoxon videtur, quum alias uxores ob maritorum culpam

pam inquietari nequeant, a) sed licet hæc dispositio vicinum indistincte pro domino habeat, eam tamen intelligendam esse puto cum clausula, ut fundum dotalem cum sua causa possideat, & sic etiam alienare nequeat, dissoluto enim matrimonio prædium durat dotale, quum hoc etiam in fisco, dote ad eum perveniente, locum habeat, quamvis hic semper idoneus successor sit, & solvendo.

*) tot. tit. C. ne uxor pro marito,

***) L. 2. C. de fundo dotali.

***) L. 1. pr. D. de fundo dotali.

a) L. 2. C. ne uxor pro marito.

b) L. 2. §. 1. D. de fundo dotali.

§. XIII.

Mulier etiam alienationem finito matrimonio impugnare nequit 4) si consensu ejus facta est, & in ejus utilitatem vergit. Sicce enim dicitur in *Lege 26. de jure dotium: constante matrimonio permurari dotem posse dicimus, si hoc mulieri utile sit*, ut autem consensus mulieris accedere debeat, apparet ex verbis finalibus Legis antecedentis, ubi dicitur: *quia & permutatio dotium conventionem fieri potest*: permutatio autem species alienationis est. Accedit etiam, ut intercessio mulieris pro marito, licet nullatenus permilla sit, tamen

tamen valida sit, si manifeste probetur, quod pecuniæ in propriam ipsius mulieris utilitatem expensæ sint. *) Argumentum etiam hic ab intercessione ad consensum in alienationem duci potest, quum intercessio uti oppignoratio arctius alienatione sit prohibita, quia mulieres facilius ad illam quam ad hanc adduci possunt.

*) Authent. si qua mulier C. ad Senatus-C. Vellej.

§. XIV.

Alienationem fundi dotalis nequidem consentiente muliere subsistere, supra in §. 6. dixi, an autem consensus post biennium repetitus efficiat, ut valida sit, non una eademque sententia est; sunt qui affirmant & sunt, qui negant. Argumenta affirmantium ex *Lege 22. C. ad Senatus-Conf. Vellej.* & *Novella 61. ep. 1. §. 3.* desumpta sunt. Quid autem alleg. legem 22. C. attinet, hæc de alio casu, nempe intercessione mulierum pro extraneo facta & post biennium repetita loquitur, nec ea, quæ pro marito facta est, valida constituitur, etsi multoties repetita, nisi in utilitatem mulieris vergat. (§. anteced. disert.) *) In *Novella 61. ep. 3. §. 1.* autem de donatione propter nuptias sermo est, hæc autem

non talem favorem, uti dos, habet, quum in hac mulier de damno vitando, in illa autem de lucro captando certet, & hinc ab una ad alteram concludi nequeat, & hisce argumentis moti alii superiorem questionem negarunt. Alii denique cum certa limitatione, si nempe alia bona, ex quibus mulieri ratione dotis satisfieri possit, supersint, validam alienationem ob consensum post biennium repetitum declarant. **) Huic sententiæ accedere haud dubio, non solum ob ea, quæ *Illustr. LEYSER* loco alleg. profert, & præcipue ob ibi alleg. *Legem 3. C. de rei vindicatione*, sed potissimum ob verba finalia *Novellæ 61. ep. 1. §. 3.* ubi dicitur: *Et multo potius hæc in dote valebunt, si quid dotis aut alienetur aut supponatur.*

*) Authent. si qua mulier C. ad Senatus C. Vellej.

**) *Illustr. Leyser* sp. 311. med. 3. *Hellfeld in Digestis* §. 1252.

§. XV. *Expositis in §§. antecedentibus casibus ubi jus Romanum alienationem fundi dotalis permittit, quidam adhuc supersunt, non quidem de jure Romano, est tamen jure hodie.*

hodierno, quorsum spectat, si communio bonorum inter conjuges obtinet, nam tunc omnis differentia inter bona dotalia & paraphernalia cessat, & maritus in omnibus bonis uxoris æquale jus habet, quemadmodum etiam ea in bonis mariti, quæ tamen communio non in universa Germania observantia est. Quum autem in communionem neutri absque consensu alterius aliquid facere liceat, & melior sit ratio prohibentis, sequitur, ut uxor in alienationem consentire debeat, qui consensus tamen etiam ex ejus diuturno silentio præsumitur, *) nam qui tacet, quum loqui potuisset, & debuisset, consentire videtur.

*) Illustr. Stryck in usu moderno D. titl. de fundo dotali

§. 3. glo. i. de dote & dotalibus bonis & rebus

§. XVI.

Jure Canonico valide etiam fundus dotalis, alienatur, si uxor consensum suum juramento corroboravit, quæ consuetudo in cap. 29. X. de jurejurando contenta est. Statuit autem hoc jus Canonicum ex regula: *omnia juramenta, quæ salva salute æterna servari possunt, sunt servanda*: quæ in allegato cap. 28. expressa est, verbis finalibus: *nec observata*

ver-

vergant in dispendium salutis aeternae. Dm. IACOBVS FRIEDER-
 LVDOVICI *) statuit quidem iuramentum ab uxore de aliena-
 tione dotis praestitum, esse invalidum; argumentum in me-
 dium proferens, *pr. I. quibus alien. licet vel non esse legem*
mere prohibitivam per verba: ut neque confitentibus mu-
lieribus procedat; cui renunciari nequeat, & hinc etiam ju-
 ramentum super hac renunciatione, deficiente obligatione
 principali esse invalidum. Licet autem argumentum de ju-
 re civili recte se habeat, hoc tamen per alleg. caput 28,
 mutatum, & jus Canonicum in causis juramentorum juri
 civili praerferri, neminem fugit, quemadmodum etiam pra-
 xis id agnoscit.

*) in dissertat. de genuino intellectu brocardici vulgaris, omne
 iuramentum servandum esse, quod salva salute aeterna ser-
 vari possit, Halæ 1705.

§. XVII.

Allegatum cap. 28. duo puncta autem intuitu juramen-
 ti adhuc requirit: 1) ut iuramentum libere i. e. sine vi, do-
 lo, & metu sit praestitum; si enim vi vel dolo vel metu ex-
 tortum est, nec de jure civili nec de jure Canonico vali-
 dum

dum est. Iuramentum enim novam obligationem haud inducit, sed tantum accedit obligationi principali & eam firmiorem reddit, hac autem nulla, iuramentum de hac praestitum etiam est nullum, quamvis de jure canonico hoc casu relaxatio ejus requiratur. *) Secundo in allegato capite requiritur, ut hujusmodi iuramentum in alterius praedictum haud redundet; quilibet enim quidem proprio suo favori renunciare potest, minime autem juri tertii cujusdam. Si igitur tertius jus quoddam acquisitum in dotem haberet, nec jurata de ea mulieris renunciatio ei obesse potest.

*) cap. 2. & 8. X. de jurejurando:

§. XVIII.

De jure Saxonico denique notandum, quod etsi maritus legitimus curator uxoris suae sit, potestas tamen fundum dotalem alienandi ex hac curatela minime fluat, sed potius,

p

spe.

specialem curatorem adhibendum esse, si uxor in alienationem fundi dotalis consentire velit. *) Hoc curatore cum uxore, prævia causæ cognitione & decreto magi iteratus de alienando interveniente, consentiente, maritus valide res dotales alienat, nec impugnari potest, licet nullum juramentum accesserit. **)

*) Carpzov. P. 2. Const. 15. def. 21.

**) Struv. Syntag. I. C. Exerc. 30. th. 22.

S. XIX.

Hactenus de eo casu, si res immobiles in dotem datæ sunt, quæstio ventilata est. Quum autem etiam res mobiles, nomina & parata pecunia in dotem dari solent, ad quæ Lex Julia haud pertinet, superest adhuc, ut dispiciamus, quidnam in his juris sit. Quod autem res mobiles attinet, marito potestas alienandi tam ultima voluntate, quam inter vivos, nullo respectu habito, an servando servari

vari possint, nec ne, plane denegari nequit. *) Dicitur enim in legibus maritum servis dotalibus testamento tam directe quam fideicommissarie libertatem dare posse, nec revocari deberi, quum ei hoc & inter vivos permixtum sit; manumissio autem insignis species alienationis est, præsertim, quum servi res mancipi essent. Requiritur autem, ut maritus solvendo sit, alias alienare nequit, licet alios creditores haud habeat; dos enim jam constante matrimonio debetur, simulac constat, mariti facultates ad præstandam dotem haud amplius sufficere. **)

*) L. 3. C. de jure dotium L. 3. §. 2. D. de suis & legit. hered. L. 21. D. de manumission.

**) L. 24. pr. D. soluto matrimonio L. 29. C. de jure dotium.

Sin nomen in dotem datum sit, dispiciendum est, an pacto confectum sit, ut perpetuum maneret, & finito matrimonio in specie restituatur, nec ne. Priori casu maritus juri alienandi renunciavit, ei igitur non amplius competit. Posteriori autem casu omni jure sicuti rem mobilem alienare potest, illud etiam cedere, debitum exigere, & etiam in solutum dare potest. Nomen quidem per se tanquam res incorporalis, nec mobilis nec immobilis est, sed rebus mobilibus aut immobilibus æquiparatur, prout tendit vel ad hoc vel ad illud consequendum, quum autem plerumque ad rem mobilem consequendam tendat, etiam jure mobilium, quippe quæ maritus alienare potest, æstimatur. Accedit etiam, quod finito matrimonio statim constat, quid, quale, quantum maritus debeat & non requiratur, ut in specie restituat, sed tantum rem ejusdem quantitatis & qualitatis. Hoc autem requiri ut maritus solvendo sit, uti in §. anteced. per se patet.

Sin denique parata pecunia sit in dotem data, hæc non aliter marito usum præstare potest, nisi in suos usus convertat, & igitur pro lubitu de ea disponere potest; si autem hac pecunia dotali bona immobilia comparet, an hæc fiant dotalia, quaritur? Hæc quæstio in variis casibus usum præstat, & ab hujus decisione, aliorum decisio dependet, e. g. si fiunt dotalia, etiam maritus rursus alienare nequit, & alii casus etiam, qui apud illustr. LEYSER sp. 304. med. 4. & 5. inveniri possunt, huc pertinent. Licet varii textus in nostro jure hanc quæstionem affirmare videantur, *) tamen illorum sententia, qui illam negant, mihi probabilior videtur ob *Leg. 12. C. de jure dotium*, ubi dicitur: *ex pecunia dotali fundus a marito tuo tam paratus, tibi non quaritur, cum neque maritus uxori actionem empti possit acquirere: at dotis tantum actio competit;* neque actio personalis de restituenda dote, in subsidium tamen actio realis utilis ei denegari nequit, si nempe ipsi ex aliis bonis satisfieri nequeat, quemadmodum Doctores

Juris ex L. 55. D. de donat. int. vir. & uxorem colligunt. **)

*) L. 26. D. de jure dotium. L. 54. D. eod.

**) Huber. ad Dig. titl. de rei vindicatione num. 6.

702

X 231 0747

ULB Halle

3

007 469 942

V018

24

1779,5

B.I.G.

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

Farbkarte #13

Inches
Centimetres

O INAVGVRALIS IVRIDICA
DE
MARITI CIRCA
ENATIONEM
DOTIS,

Q V A M
NTE ILLVSTRI ICTORVM SENATV
ERANTIQVA ELECTORALI ACADEMIA
ERFVRENSI
P R A E S I D E
LTATIS IVRIDICAE DECANO,
OLPH. CHRISTOPH.
HENNE, ICTO,
I AC CELSISSIMI PRINCIPIS ELECTO-
I CONSILIARIO REGIMINIS, FACVL-
AE ET IVDICII PROVINCIALIS ADSES-
NON CODICIS ET IVRIS FEVDALIS
ROFESSORE ORDINARIO
I DOCTORIS IN VTROQVE IURE
TIME CONSEQVENDVM,
IO IVRIDICO COLLEGII ANSELMINI
XVII MAII MDCCLXXIX.
VM EXAMINI PVBLIGO SVBMITTET,
A V C T O R
VS EMANVEL BADER,
ERFVRTENSIS.

ERFORDIÆ,
NO HENRICI RVDOLPHI NONNII,
ACAD, A TYP,